

คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

โครงการพัฒนา ผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ.2566

หน่วยงานที่รับผิดชอบ :

กองส่งเสริมและประสานเพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม(กปว.)
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

STI for
OTOP
GO UPGRADE
อุปองวิทย์เพื่อโอท็อป

แผนภาพความเชื่อมโยง แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

(วาระ 2-3)

วัตถุประสงค์	ขอบเขตการดำเนินงาน		หน่วยงานที่รับผิดชอบ
เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชน ผู้มีรายได้น้อยให้มีรายได้สูงขึ้น	1. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์ 1) ประชาชนผู้มีรายได้น้อย (เกษตรกร แรงงานทั่วไป แรงงานนอกระบบ) 2) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) 3) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการชุมชน 2. พื้นที่ดำเนินการ 7,255 ตำบล		หน่วยงานเจ้าภาพหลัก : กษ. (สศก.) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : กษ. มท. ทส. อก. พณ. อว. ดส. และหน่วยงานอื่นของรัฐ (สภาเกษตรกร)
ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประเด็นที่ 4.1 การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ประเด็นที่ 4.4 การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง		
แผนแม่บท/ตัวชี้วัด	ประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก เป้าหมาย : รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัด : คะแนนดัชนีการพัฒนาย่างทั่วถึง (IDI) 4.4 คะแนน ภายในปี 2570		
แผนแม่บทย่อย	1. การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ		2. การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
เป้าหมาย/ตัวชี้วัด แผนย่อย	1.1 ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด : อัตราการเติบโตของรายได้ของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 20 ต่อปี	2.1 ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัด : อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 40 ของปีฐาน	2.2 กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัด : สัดส่วนการหนี้ต่อรายได้ (Debt service ratio)ร้อยละ 50 ภายในปี 2570
แผนฯ 13	หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดได้อย่างยั่งยืน หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม		
แผนปฏิรูปประเทศ	ด้านเศรษฐกิจ ประเด็น : ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นย่อย : 1. การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล (ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ และการทำเกษตรแม่นยำ) 2. การเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน		
ยุทธศาสตร์ จัดสรรฯ	4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม • ประเด็นแผนแม่บทเศรษฐกิจฐานราก เป้าหมาย : รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อย อาทิ เกษตรกร แรงงานทั่วไป แรงงานนอกระบบเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัด : สัดส่วนการถือครองรายได้ของ bottom 40 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 17		
	4.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท		
	4.1.3 การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ เป้าหมาย : ครีวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน ตัวชี้วัด : ครีวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีรายได้ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10	4.1.4 การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เป้าหมาย : ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตัวชี้วัด : อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP อย่างน้อยร้อยละ 40 ของปีฐาน	
ผลสัมฤทธิ์	ลดปัญหาความยากจนของประชาชน	ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์	อัตราการเติบโตของรายได้ของกลุ่มประชาชนร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด (Bottom 40) เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 17
เป้าหมาย/ตัวชี้วัดแผนบูรณาการ	การเติบโตของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	ตัวชี้วัดเป้าหมาย	รายได้เฉลี่ยของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ต่อปี
แนวทางการดำเนินงาน	1. พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) 1.1 สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต - บริหารจัดการที่ดิน 1.2 สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ 1) สร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน (ส่งเสริมองค์ความรู้/ส่งเสริมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ) 2) พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	2. ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง) 2.1 พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิต 2.2 พัฒนาผู้ประกอบการ - พัฒนาผู้ประกอบการชุมชน/วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มต่าง ๆ 2.3 พัฒนาผลิตภัณฑ์ 1) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน 2) พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	3. สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง) 3.1 พัฒนาระบบตลาด 3.2 พัฒนาการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วม อาทิ สหกรณ์ ร้านค้าชุมชน วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม 3.3 การติดตามประเมินผล
	1. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ไม่น้อยกว่า 20,000 ราย 2. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่า 110,000 ราย	1. จำนวนสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 600 กลุ่ม 2. จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 3,500 ราย 3. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 4,700 ผลิตภัณฑ์	1. ช่องทางการตลาด 55 ช่องทาง 2. รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6
ตัวชี้วัดแนวทาง			
หน่วยงาน	กษ. อว. ทส. ดส. สกช.	อก. กษ. ทส. อว. มท.	พณ. มท. กษ.
งบประมาณ 1,444.3502 ลบ.	594.9656 ล้านบาท	383.2864 ล้านบาท	466.0982 ล้านบาท

โครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

แนวทางการดำเนินงาน	2. ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง) (383.2864 ลบ.)		
ตัวชี้วัดแนวทาง	ตัวชี้วัดที่ 2.1 จำนวนสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 600 กลุ่ม	ตัวชี้วัดที่ 2.2 จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 3,500 ราย	ตัวชี้วัดที่ 2.3 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 4,700 ผลิตภัณฑ์
โครงการ/หน่วยงาน	●พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิต - สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนา 621 กลุ่ม ★พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิต 8) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (40.0472 ลบ.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 596 กลุ่ม (24.0472 ลบ.) - กรมหม่อนไหม พัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรโครงการพัฒนาความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 30 กลุ่ม 4.6189 ลบ. - กรมส่งเสริมการเกษตร พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร โดยยกระดับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีศักยภาพให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเสริมสร้างและพัฒนาองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งสู่การเป็น Smart Group 566 กลุ่ม 19.4283 ลบ. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 25 ชุมชน (16.0000 ลบ.) - สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สร้างความเข้มแข็งชุมชนในการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน 25 ชุมชน 16.0000 ลบ.	●พัฒนาผู้ประกอบการ - ผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนา 3,800 ราย ★พัฒนาผู้ประกอบการชุมชน/วิสาหกิจชุมชน 9) โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (22.3438 ลบ.) กระทรวงมหาดไทย 3,800 ราย (22.3438 ลบ.) - กรมการพัฒนาชุมชน พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP และกลไกขับเคลื่อน OTOP 3,800 กลุ่ม/ราย 22.3438 ลบ.	●พัฒนาผลิตภัณฑ์ - ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา 4,719 ผลิตภัณฑ์ ★พัฒนาผลิตภัณฑ์ 10) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน (19.4023 ลบ.) กระทรวงอุตสาหกรรม 360 ผลิตภัณฑ์ (19.4023 ลบ.) - สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม โดยการสร้างองค์ความรู้ด้านการเพิ่มมูลค่าให้กับเกษตรกร สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ 360 ผลิตภัณฑ์ 19.4023 ลบ. 11) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (301.4931 ลบ.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 330 ผลิตภัณฑ์ (61.5722 ลบ.) - กรมวิทยาศาสตร์บริการ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม 80 ผลิตภัณฑ์ 16.0722 ลบ. - สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พัฒนาผู้ประกอบการและยกระดับสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม 250 ผลิตภัณฑ์ 45.5000 ลบ. กระทรวงอุตสาหกรรม 200 ผลิตภัณฑ์ (20.0000 ลบ.) - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต 200 ผลิตภัณฑ์ 20.0000 ลบ. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9 ผลิตภัณฑ์ (0.9105 ลบ.) - กรมปศุสัตว์ พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน OTOP และเพิ่มศักยภาพศูนย์รวบรวม นำนามดิบให้เป็นศูนย์แปรรูปผลิตภัณฑ์นมชุมชน 9 ผลิตภัณฑ์ 0.9105 ลบ. กระทรวงมหาดไทย 3,820 ผลิตภัณฑ์ (219.0104 ลบ.) - กรมการพัฒนาชุมชน พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) 3,820 ผลิตภัณฑ์ 219.0104 ลบ.
งบประมาณ	40.0472 ล้านบาท	22.3438 ล้านบาท	320.8954 ล้านบาท
383.2864 ล้านบาท			

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน คู่มือวิทย์เพื่อโอท็อป ยกระดับโอท็อปด้วย วทน.

C พัฒนา
คุณภาพปานกลาง ผลิตได้มาก

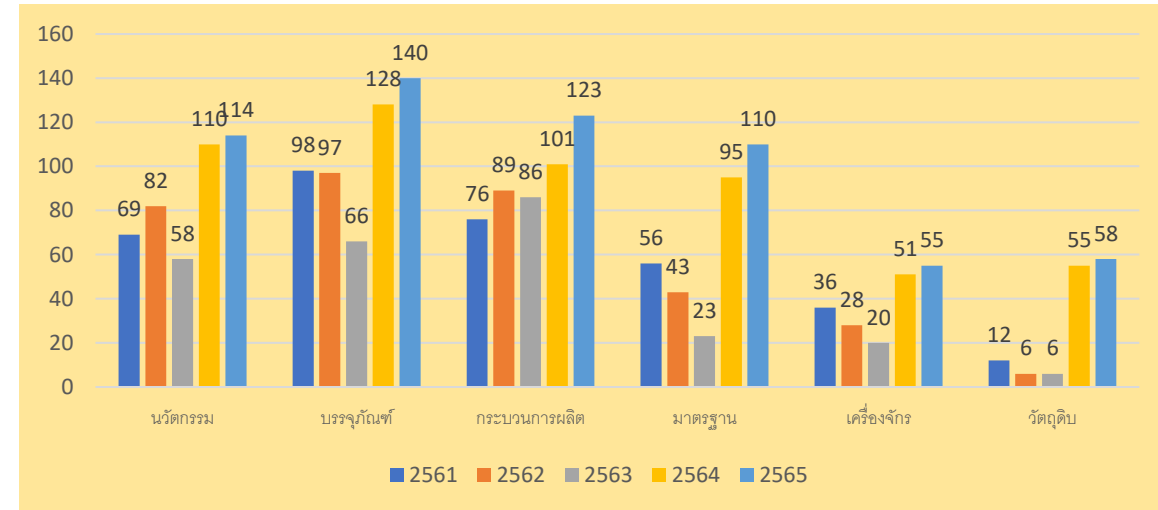
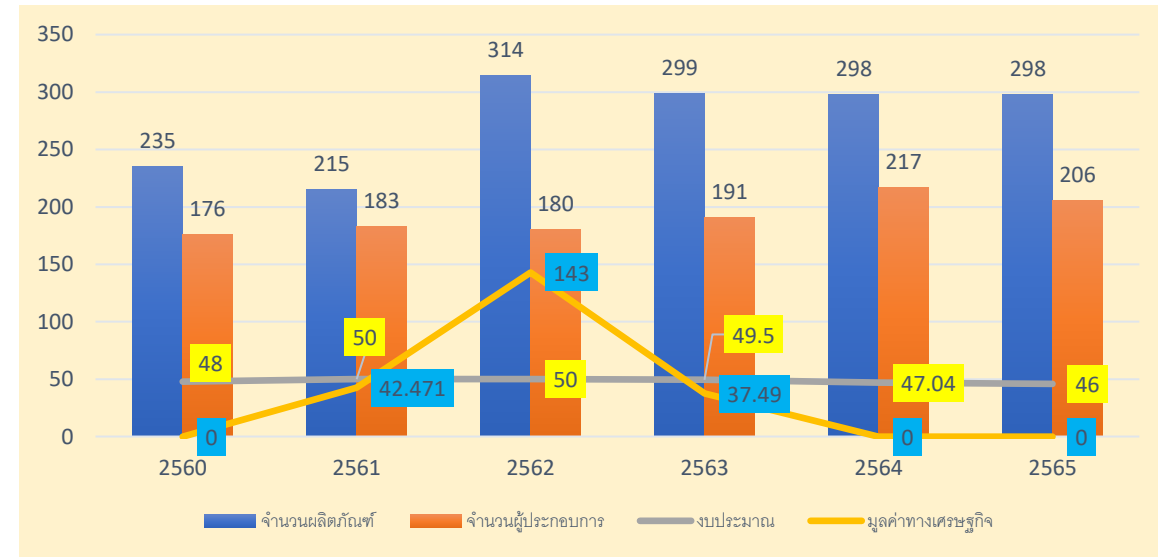
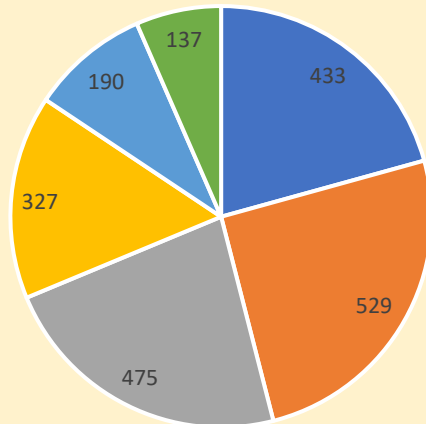
C = 25,330 ราย, D=177,058 ราย

ตัวชี้วัด 2560-2565

จำนวนผลิตภัณฑ์ 1,659 ผลิตภัณฑ์
จำนวนผู้ประกอบการ 1,153 ราย

ตัวชี้วัดระดับกิจกรรม/แหล่งเงิน	งบประมาณ ระยะที่ 1		งบประมาณ ระยะที่ 2				
	ปี 2560-2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569
	แผน	แผน	แผน	แผน	แผน	แผน	แผน
	(ผล)*	(ผล)	(ผล)*	(ผล)	(ผล)	(ผล)	(ผล)
เชิงปริมาณ : จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (ผลิตภัณฑ์)	805 (1,063)	250 (298)	250 (256)* ผล ณ ไตรมาส3	250 (...)	340 (...)	360 (...)	380 (...)
รวมทั้งสิ้น	197.5400	47.0400	46.0000	46.0000	70.0000	75.0000	80.0000
- งบดำเนินงาน	22.5400	3.0400	3.5000	3.5000	11.0000	13.0000	15.0000
- งบเงินอุดหนุน	175.0000	44.0000	42.5000	42.5000	59.0000	62.0000	65.0000

- นวัตกรรม
- บรรจุภัณฑ์
- กระบวนการผลิต
- มาตรฐาน
- เครื่องจักร
- วัตถุดิบ

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 : งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

จุดเด่นโครงการ : ให้บริการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ตามแนวทางคู่มือวิทย์เพื่อโอท็อป ใน 6 ประเด็น 4 ประเภทผลิตภัณฑ์

คู่มือวิทย์เพื่อโอท็อป 6 ประเด็นพัฒนา

การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์

การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์

การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์

การพัฒนากระบวนการผลิต

การพัฒนาและออกแบบเครื่องจักร

การพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบการผลิต

อาหารและเครื่องดื่ม

ผ้าและเครื่องแต่งกาย

สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก

ผลิต (OUTPUT)

ผลงานปี 2565

จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (เป้าหมาย 250 ราย)

จำนวนสถานประกอบการ/ชุมชนที่ใช้ผลงานวิจัยและไปเพิ่มมูลค่า ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ (เป้าหมาย 180 ราย)

ผล 298 ผลิตภัณฑ์

ผล 206 ราย

ผลลัพธ์ (OUTCOME)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ				
ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วย วทน. (เป้าหมาย ร้อยละ 10) : ประเมินเมื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสร็จสิ้น				
ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
35.70 %	66.67 %	112.18 %	212.03%	ประเมินในปี 66
				114 ราย

ต้นทุนต่อหน่วย

ต้นทุนต่อหน่วยการพัฒนา	2561	2562	2563	2564	2565
งบเงินอุดหนุน (ลบ.)	44.00	44.00	44.00	44.00	42.50
จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการพัฒนา	215	314	299	298	250
ต้นทุนต่อหน่วยผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท)	0.204	0.140	0.147	0.147	0.160

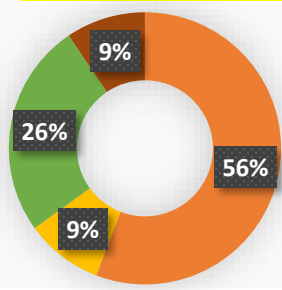
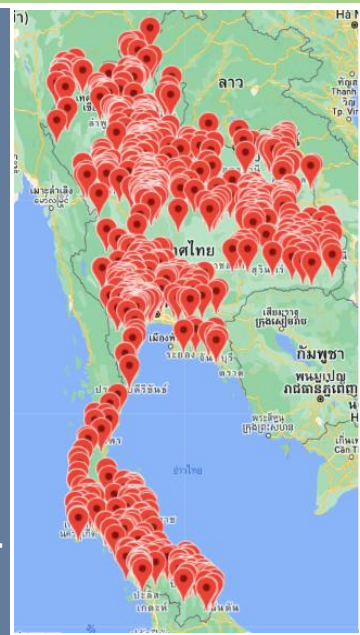
พื้นที่ดำเนินการ /กลุ่มเป้าหมาย

ผลงานเด่นที่ผ่านมา (ปี 2560 – 2565)

1,659 ผลิตภัณฑ์ OTOP ได้รับการยกระดับด้วย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

1,153 สถานประกอบการ เกิดการใช้ผลงานวิจัยและไปเพิ่มมูลค่า ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

ครอบคลุมการให้บริการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP 4 ประเภทผลิตภัณฑ์ ใน 59 จังหวัด

อาหารและเครื่องดื่ม	อันดับ 1
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	
ผ้าและเครื่องแต่งกาย	อันดับ 2
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	

ผู้ได้รับประโยชน์

ผู้ประกอบการ OTOP ที่ขึ้นทะเบียนกับ กรมการพัฒนาชุมชน

ประโยชน์ที่เกิดขึ้น

- ผลิตภัณฑ์ OTOP ได้รับการพัฒนาและยกระดับด้วย วทน. เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน พร้อมส่งต่อให้ผู้บริโภค
- ผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการพัฒนาและยกระดับ สามารถจำหน่ายได้เพิ่มขึ้น และผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น

การดำเนินงานที่แตกต่างจากปีที่ผ่านมา /COVID-19

- การประชุมหารือและการอบรม ปรับเปลี่ยนเป็นดำเนินการในรูปแบบออนไลน์ เพื่อเว้นระยะห่าง และลดการเดินทางข้ามพื้นที่ แต่ยังคงไว้ซึ่งผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการ โดยคำนึงถึงการขนส่งระยะไกลเพื่อประโยชน์ในการขาย ผ่านตลาดออนไลน์

ผลการประเมิน CIPP model ประจำปี 2565

ประสิทธิผล

ผู้ประกอบการได้รับการยกระดับ

บรรลุตามความต้องการของผู้ประกอบการ

เป้าหมาย: 130 กิจการ (75.00%)

ผล 153 กิจการ (95.03%)

การพัฒนาระบบบริหารจัดการของ

โครงการ

เป้าหมาย 130 กิจการ (75.00%)

ผล 156 กิจการ (96.89%)

ผลิตภัณฑ์

ได้รับการยกระดับด้วย วทน.

เป้าหมาย 234 ผลิตภัณฑ์

ผล 439 ผลิตภัณฑ์

ประสิทธิภาพ

การนำ วทน. ไปใช้ประโยชน์ใน
การผลิตผลิตภัณฑ์ของกิจการ

138 กิจการ (85.71%)

รายได้สุทธิเพิ่มขึ้น

เป้าหมาย 10.00%

212.03%

114 กิจการ

ความคุ้มค่าของโครงการ

เป้าหมาย BCR มากกว่า 1

$BCR_{1P} = 0.43$

$BCR_{2P} = 1.29$

$BCR_{3P} = 2.74$

ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจ

เป้าหมาย 75.00%

ผล 91.69%

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน คู่มือวิทย์เพื่อโอทอป ประจำปี พ.ศ.2566

งบประมาณ 45.50 ลบ. :

ดำเนินงาน 3 ลบ./อุดหนุน 42.5 ลบ.

เป้าหมาย : พัฒนาคณะ พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วย วทน.

250 ผลิตภัณฑ์ 180 ราย

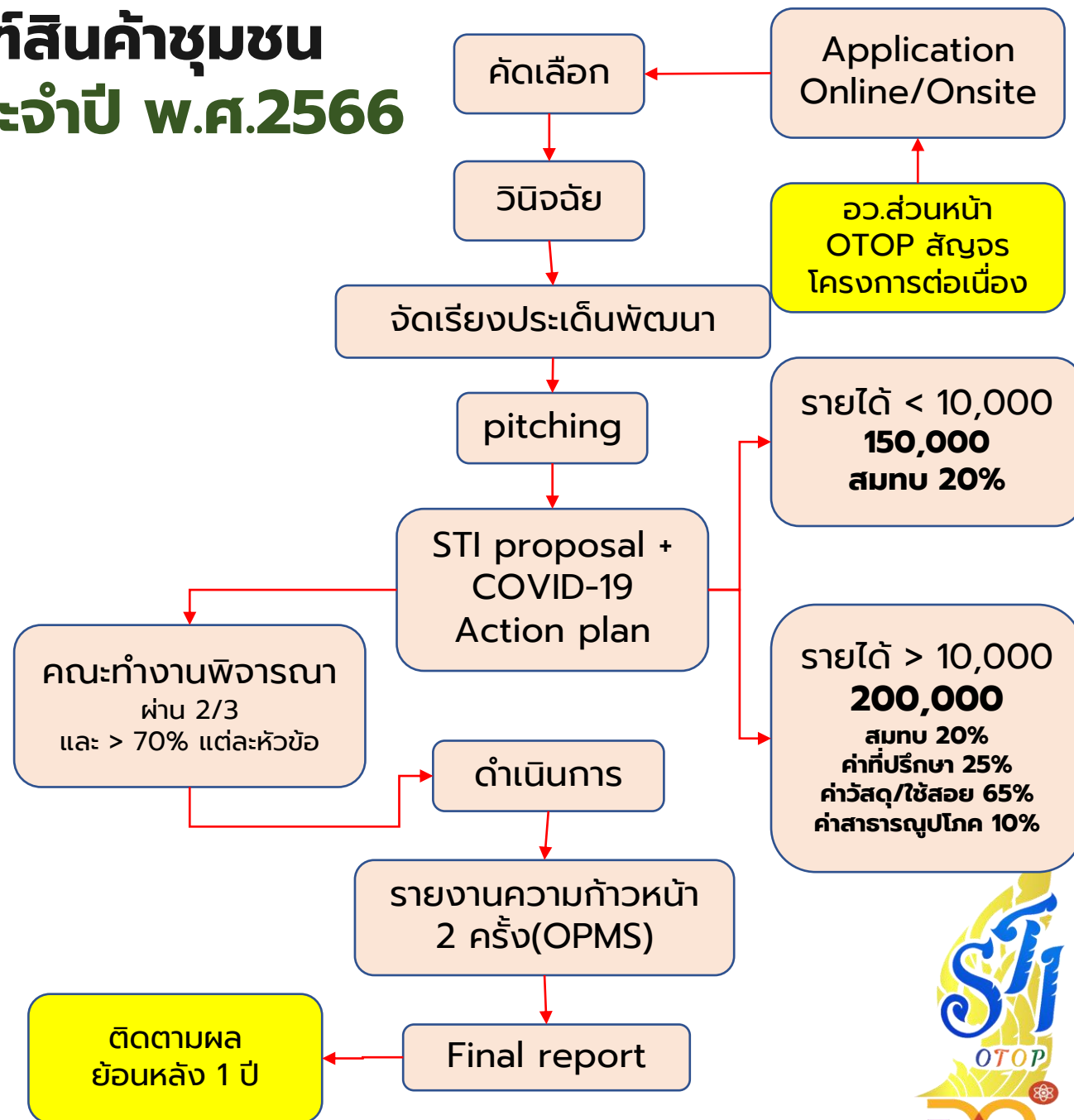
เลือกจังหวัดที่ยังไม่ได้จัดกิจกรรม OTOP สัญจร
 เพื่อเปิดโอกาสให้ ผปก. เข้าถึงบริหารของหน่วยงาน อว.

งบประมาณ ปี 2566(45.5 ลบ.)

ดำเนินงาน(3.5 ลบ.)

- STI Roadshow 4 ครั้ง
- STI Showcase & Matching
- Management & Monitor
- Evaluate & OPMS Management
- Material

อุดหนุน(42.5 ลบ.)

เครื่องมือในการดำเนินโครงการ

1

ข้อกำหนดและขอบเขตของงาน

การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาและยกระดับสินค้า OTOP

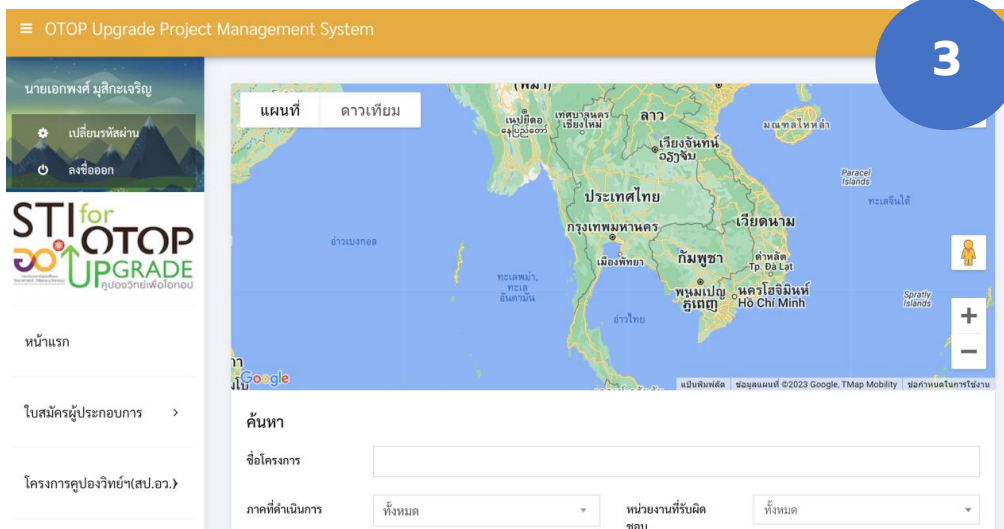
ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

(ตามแนวทางคู่มือวิจัยเพื่อโอท็อป)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรม

3

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ที่ ศวส / ๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาและคัดเลือกข้อเสนอโครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณ
การยกระดับ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

2

เพื่อให้การดำเนินการโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตามนโยบายและบรรลุเป้าประสงค์ตามยุทธศาสตร์ จึงแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาและคัดเลือกข้อเสนอโครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณการยกระดับ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและประสาน เพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมธุรกิจเทคโนโลยีและนวัตกรรม	คณะทำงาน
๓. นายคณิต ถิรวณิชย์	คณะทำงาน
๔. นายสิทธิ แสนสุภา	คณะทำงาน
๕. นายอินทราวุธ ฉัตรเกษ	คณะทำงาน
๖. นายชัชกร สินธุชัย	คณะทำงาน
๗. นางฉันทนา ชูระนิยม	คณะทำงาน
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	
๘. นางอาภาพร สินธุสาร	คณะทำงาน
กรมวิทยาศาสตร์บริการ	
๙. นางสาวณัฏฐา ไก่ศิริ	คณะทำงาน
สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ	
๑๐. นางสาวอัญชลี จอยผาสา	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๑. นางสาวรัชฎาพร มีศรี	คณะทำงานและ
	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๒. นางสาวสุชาณุช ชนะชาญมงคล	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

- กำหนดเกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกข้อเสนอโครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณการยกระดับสินค้า OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- พิจารณาและคัดเลือกข้อเสนอโครงการเพื่อสนับสนุนงบประมาณการยกระดับ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

/๓. ติดตาม...

- ๒ -

๓. ติดตามการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อเสนอโครงการที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณการยกระดับสินค้า OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๔. ดำเนินงานอื่นๆ ตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล)

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

1. พัฒนาและยกระดับ OTOP ด้วย วทน. (ไตรมาส 1-2) [เป้า 180 ราย/250 ผลิตภัณฑ์]

1.1 ตามแนวทางคูปองวิทย์ เพื่อโอท็อป 3 กลุ่มเป้าหมาย
 [โครงการต่อเนื่องปี 2-3 + กลุ่ม ผปก. จากการรับสมัครผ่าน อว ส่วน หน้า พื้นที่เป้าหมาย 76 จังหวัด+ ผปก.จากกิจกรรมโอท็อปสัญจร 12 จังหวัด]
งบ 30.40 ลบ.
[อุดหนุน 30.00 ลบ. ดำเนินงาน 0.40 ลบ.]

1.2 การพัฒนานวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ ชุมชน [ประเด็นการพัฒนาเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมายเชิงพื้นที่]
อุดหนุน : 8.30 ลบ.

2. สร้างความรู้ความเข้าใจ การยกระดับ OTOP ด้วย วทน. (ไตรมาส 1-2) [เป้า ความพึงพอใจ 75%]

2.1 จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจการยกระดับ OTOP ด้วย วทน. (OTOP สัญจร) และการ Pitching
 ผู้ประกอบการ 4 ภูมิภาค
ภาคเหนือ : แพร่ นครสวรรค์ อุทัยธานี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ขอนแก่น
 อุดรธานี อำนาจเจริญ
ภาคกลางและตะวันออก : บนนบุรี
 สระบุรี จันทบุรี
ภาคใต้ : พัทลุง สุราษฎร์ธานี ตรัง
อุดหนุน : 1.20 ลบ.

3. ขยายผลการยกระดับ OTOP (ไตรมาส 1-4*) *ปรับเปลี่ยนตามนโยบาย [เป้า ความพึงพอใจ 75%]

3.1 จัดแสดงผลงานการ ยกระดับ OTOP ด้วย วทน. ในงานระดับภูมิภาค/ ระดับประเทศ
ดำเนินงาน : 1.00 ลบ.

4. ติดตามและประเมินผล (ไตรมาส 3-4) [เป้า มูลค่าเพิ่มโครงการ 10%]

ดำเนินโครงการติดตามและ ประเมินผลกระทบและมูลค่า โครงการที่ได้รับการ สนับสนุนในปี 2565 [177 ราย]
อุดหนุน : 3.00 ลบ.

5. อำนวยความสะดวกโครงการ

จ้างลูกจ้างโครงการ/จัด ประชุมคณะทำงาน/จัดซื้อ วัสดุ สนง./เดินทางราชการ/ ฯลฯ
ดำเนินงาน : 1.60 ลบ.

1. พัฒนาและยกระดับ OTOP ด้วย วทน. (ไตรมาส 1-2)

สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานเครือข่ายที่ปรึกษา
15 แห่ง เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ
(กลุ่มเป้าหมายโครงการต่อเนื่อง ปี 2 กลุ่มเป้าหมายโอทอปสัญจรและใบสมัครปี 2566)

อนุมัติดำเนินโครงการ
จำนวน 68 ราย
109 ผลิตภัณฑ์

2. สร้างความรู้ความเข้าใจการยกระดับ OTOP ด้วย วทน. (ไตรมาส 1-2)

คัดเลือกใบสมัครผู้ประกอบการ OTOP (รับสมัครผ่าน อว. ส่วนหน้า)
จำนวน 628 ใบ ผล ผ่าน = 445
และจัดกิจกรรม Pitching ผู้ประกอบการที่ผ่านคัดเลือกและมีที่ปรึกษาแล้ว
จำนวน 399 ราย

จัดกิจกรรมโอทอปสัญจร ใน 12 จังหวัดเป้าหมาย ร่วมกับสถาบันการศึกษาเครือข่ายที่ปรึกษา 12 แห่ง มีผู้ประกอบการเข้าร่วม จำนวน 523 คน

อยู่ระหว่างการพิจารณาข้อเสนอของคณะทำงานฯ
คาดว่าจะพิจารณาเสร็จภายในเดือน มี.ค. และสนับสนุนงบประมาณภายในเดือน เม.ย.

3. ขยายผลการยกระดับ OTOP (ไตรมาส 1-4*) *ปรับเปลี่ยนตามนโยบาย

จัดกิจกรรมแสดงผลงานและขยายผลด้านการตลาดสำหรับการยกระดับสินค้า OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในงาน “เกษตรแฟร์” และงาน “MHESI Innovation Fair @Jingjai Market”
ณ จังหวัดเชียงใหม่

แล้วเสร็จ
ยอดทดสอบตลาด
302,359 บาท
ความพึงพอใจ 87.45%

4. ติดตามและประเมินผล (ไตรมาส 3-4)

5. อำนวยความสะดวก

จ้างลูกจ้างเหมาบริการ 1 อัตรา/จัดประชุมคณะทำงาน 1 ครั้ง (10 พ.ย.65)

สรุปผลการรับสมัครผู้ประกอบการและการพิจารณาขอโครงการ

ความก้าวหน้า

**1. โครงการต่อเนื่อง
และใบสมัครที่ยังไม่ได้รับการ
พัฒนา ปี 65**

สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานเครือข่ายที่ปรึกษา
10 แห่ง เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ 34 ราย 41 ผลิตภัณฑ์
(กลุ่มเป้าหมายโครงการต่อเนื่อง ปี 2 กลุ่มเป้าหมายโอท็อปสัญจรและใบสมัครปี 2566)

อนุมัติดำเนินโครงการแล้ว
จำนวน 68 ราย
109 ผลิตภัณฑ์

**2. ใบสมัครจากกิจกรรม
สร้างความรู้ความเข้าใจ
การยกระดับ OTOP
ด้วย วทน.
(โอท็อปสัญจร)**

จัดกิจกรรมโอท็อปสัญจร ใน 12 จังหวัดเป้าหมาย ร่วมกับสถาบันการศึกษาเครือข่ายที่
ปรึกษา 12 แห่ง มีผู้ประกอบการเข้าร่วม จำนวน 523 คน
เข้าร่วม Pitching 146 ราย และผ่านการ Pitching 90 ราย

ที่ปรึกษาผู้ประกอบการ ที่ผ่าน Pitching
พัฒนาข้อเสนอเข้าสู่กระบวนการพิจารณา
จำนวน 90 ราย

ผ่านการพิจารณาและอนุมัติโครงการฯ
34 ราย 68 ผลิตภัณฑ์
อยู่ในขั้นพิจารณา 56 ราย

**3. ใบสมัคร
จาก
การรับสมัครผ่าน
อว. ส่วนหน้า**

คัดเลือกใบสมัครผู้ประกอบการ OTOP (รับสมัครผ่าน อว. ส่วนหน้า)
จำนวน 628 ใบ ผล ผ่าน = 445 ไม่ผ่าน 183
และจัดกิจกรรม Pitching ผู้ประกอบการที่ผ่านคัดเลือกและมีที่ปรึกษาแล้ว
จำนวน 399 ราย

ที่ปรึกษาโครงการฯ ที่ผ่าน Pitching พัฒนาข้อเสนอ
เข้าสู่กระบวนการพิจารณา
จำนวน 346 ราย

อยู่ระหว่างการพิจารณา
ข้อเสนอของคณะทำงานฯ

แจ้งผลการพิจารณา
และอนุมัติโครงการฯ
เมษายน 2566

1. หลักการและเหตุผล/ความสำคัญของปัญหา

- นำ วทน. พร้อมใช้ไปแก้ไขปัญหให้กับผู้ประกอบการ OTOP เช่น การให้คำปรึกษาเชิงลึก การถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาดัดแปลงเทคโนโลยี
- ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้าน วทน. (นักวิจัย ผลงานวิจัยและห้องปฏิบัติการ)
- เพื่อยกระดับทางด้านการเพิ่มมูลค่าและผลิตภาพของผลิตภัณฑ์ ด้วย วทน. มุ่งเป้าการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ใช้องค์ความรู้ด้าน วทน. ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสู่คุณภาพและมาตรฐาน และลดค่าใช้จ่าย
- ส่งเสริมให้เกิดการต่อยอดจากองค์ความรู้/เทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนจากการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้กับธุรกิจ

6 ประเด็นการพัฒนาตามแนวทาง “คู่มือวิทย์เพื่อโอทอป”

คู่มือวิทย์เพื่อโอทอป เป็นการให้บริการทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
[การให้คำปรึกษาเชิงลึก ถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือพัฒนาดัดแปลงเทคโนโลยี เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP
6 ประเด็น 5 ประเภทผลิตภัณฑ์]

OTOP 5 ประเภท

- อาหาร
- เครื่องดื่ม
- สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร
- ผ้าและเครื่องแต่งกาย
- ของใช้ ของตกแต่ง
ของที่ระลึก

1

การพัฒนาคุณภาพ
วัตถุดิบต้นน้ำ

2

การพัฒนาและออกแบบ
กระบวนการผลิต

3

การพัฒนาและออกแบบ
เครื่องจักร

4

พัฒนาระบบ
มาตรฐาน

5

พัฒนา
นวัตกรรมผลิตภัณฑ์

6

พัฒนาและ
ออกแบบ
บรรจุภัณฑ์

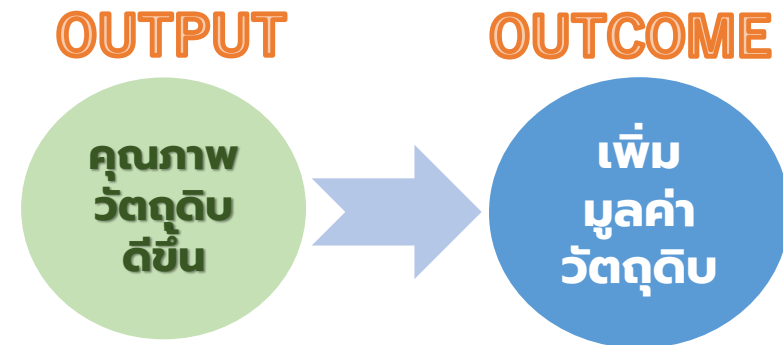
1. การพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบต้นน้ำ

การสนับสนุนของ สป.อว.

- ❑ พัฒนา/ควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ ที่จะเข้าสู่กระบวนการผลิตหรือแปรรูป เช่น
 - การย้อมเส้นไหม/ฝ้ายด้วยสีธรรมชาติ
 - การลดสารพิษ เครื่องล้าง การทดสอบวัตถุดิบ
 - เกณฑ์การคัดเลือก และการเก็บรักษาวัตถุดิบ
- ❑ สนับสนุนในเรื่องการให้คำปรึกษา การให้เทคนิคความรู้ในการเก็บรักษาและคงคุณภาพวัตถุดิบก่อนการผลิต คำวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพตามมาตรฐาน
- ❑ ไม่สนับสนุนการพัฒนาเกษตรต้นน้ำ (Primary Agriculture) เช่น การปลูกมะม่วงให้มีรสชาติอร่อย

ผู้ประกอบการ

- ❑ **ให้ข้อมูลวัตถุดิบ**ต้นน้ำที่ต้องการพัฒนา โดยวัตถุดิบนั้นผู้ประกอบการต้องเป็นผู้ผลิตเอง หากซื้อวัตถุดิบจากที่อื่นต้องระบุแหล่งที่ซื้อ
- ❑ **ให้ข้อมูลปัญหา**หรือความต้องการพัฒนาให้ชัดเจน

2. การพัฒนาและออกแบบกระบวนการผลิต

การสนับสนุนของ สป.อว.	ผู้ประกอบการ
❑ วินิจฉัยจุดที่มีปัญหาในกระบวนการผลิต และนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ผู้ประกอบการ ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาให้การผลิตได้คุณภาพ มาตรฐาน ❑ สนับสนุนในเรื่อง - การให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ฝึกอบรม - การวิเคราะห์ ทดสอบ กระบวนการ/ผลิตภัณฑ์ - วัสดุเพื่อการปรับปรุงบางส่วน	❑ ให้ข้อมูลกระบวนการผลิตเดิม ❑ ให้ข้อมูลปัญหาอย่างชัดเจน มีปัญหาอย่างไร ในจุดไหน หรือต้องการปรับปรุงอะไร
ตัวอย่าง • การพัฒนากระบวนการผลิตจากพาสเจอร์ไรซ์เป็นสเตอริไลส์ • การเปลี่ยนวิธีการทอดทำให้กรอบนาน ไม่เหม็นหืน • การปรับวิธีการขึ้นรูปตะกร้าให้มีขนาดสม่ำเสมอ	OUTPUT ประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น ➔ OUTCOME ลดต้นทุน เวลา แรงงาน

3. การพัฒนาและออกแบบ**เครื่องจักร**

การสนับสนุนของ สป.อว.

- ❑ พัฒนาเครื่องจักร/อุปกรณ์ที่เป็นผลงานวิจัยที่ **พร้อมใช้งาน** โดยเป็นเครื่องที่มีวัตถุประสงค์การใช้งานเฉพาะเจาะจงและ**ไม่มีจำหน่ายในท้องตลาด**
- ❑ **ไม่ให้การสนับสนุน**เครื่องจักรสำหรับทำบรรจุภัณฑ์ **เครื่องบรรจุปิดผนึก** และเครื่องจักรที่มีจำหน่ายในท้องตลาด หรือการจัดหาเพื่อทดแทนของเดิม
- ❑ พัฒนาเพื่อ**เพิ่มกำลังการผลิต ลดของเสีย ลดต้นทุนการผลิต หรือสร้างความปลอดภัยในการทำงาน** โดยพัฒนาและออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการสินค้าในตลาดและกำลังการผลิตของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ

❑ ให้ข้อมูล

- กระบวนการผลิตและเครื่องจักรที่มีอยู่เดิม
- กำลังการผลิตเดิมต่อวัน / ต่อสัปดาห์ / ต่อเดือน
- ข้อมูลเครื่องจักร/อุปกรณ์ที่ต้องการ เช่น ขนาด กำลังของเครื่อง ความเฉพาะเจาะจงกับการใช้งาน เป็นต้น

OUTPUT

เครื่องจักรที่
ช่วยเพิ่ม
ประสิทธิภาพ

OUTCOME

เพิ่มรายได้
ลดต้นทุน
ระยะเวลา
แรงงาน
การสูญเสีย

4. การพัฒนาคุณภาพระบบมาตรฐาน

การสนับสนุนของ สป.อว.

- ❑ พัฒนาสถานที่ผลิตและผลิตภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐานที่จำเป็นต่อการประกันคุณภาพ เช่น GMP/GHP อย. มพช. ฮาลาล นกยูง การยกระดับดาว
- ❑ วินิจฉัยจุดที่มีปัญหา ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของงาน ร่วมกับผู้ประกอบการ
- ❑ สนับสนุนในเรื่อง
 - การให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ฝึกอบรม/ปฏิบัติ
 - การวิเคราะห์ ทดสอบ กระบวนการ/ผลิตภัณฑ์
- ❑ ไม่ให้การสนับสนุนงบลงทุนสำหรับก่อสร้างโรงงาน/ ภาชนะ/ค่าธรรมเนียมในการยื่นขอฯ

ผู้ประกอบการ

- ❑ ระบุชื่อผลิตภัณฑ์ + มาตรฐานที่ต้องการขอรับรอง
- ❑ ให้ข้อมูลความพร้อมของผู้ประกอบการ อาทิ สถานที่ผลิต มาตรฐานที่เคยได้รับมาก่อน ปีที่เคยได้รับมาตรฐาน
- ❑ การปรับปรุงสถานที่ผลิตเพื่อขอรับมาตรฐาน **ผู้ประกอบการต้องพร้อมที่จะร่วมสมทบทุน** ตามเงื่อนไขของโครงการ

OUTPUT

OUTCOME

สถานที่
ผลิต/
ผลิตภัณฑ์
ได้รับ
มาตรฐาน

รายได้
เพิ่มขึ้น

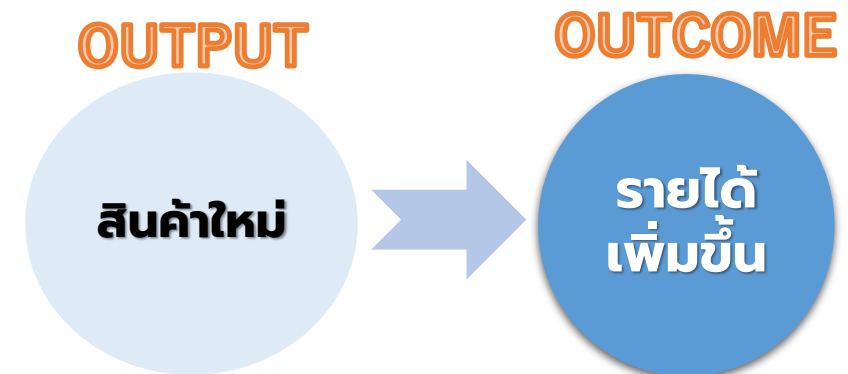
5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรม

การสนับสนุนของ สป.อว.

- ❑ **พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่** มีความคิดสร้างสรรค์ ให้ผลิตภัณฑ์มีคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มขึ้น ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ❑ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของตลาดและวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ
- ❑ สนับสนุนในเรื่อง
 - การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ บรรลุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ต้นแบบ
 - การวิเคราะห์ ทดสอบ กระบวนการ/ผลิตภัณฑ์
 - การทดสอบตลาด
 - การถ่ายทอดสูตร และวิธีการผลิตให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในสายการผลิต

ผู้ประกอบการ

- ❑ แจกแจงความต้องการ/แนวคิด ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่ต่างไปจากผลิตภัณฑ์เดิม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้นกว่าเดิม
- ❑ ตอบสนองตลาดเป้าหมายใหม่ หรือเป้าหมายเดิม
- ❑ ให้ข้อมูลความพร้อมของสถานที่ผลิต เครื่องมือเครื่องจักร ที่มีอยู่เดิม

6. การพัฒนาและออกแบบ**บรรจุภัณฑ์**

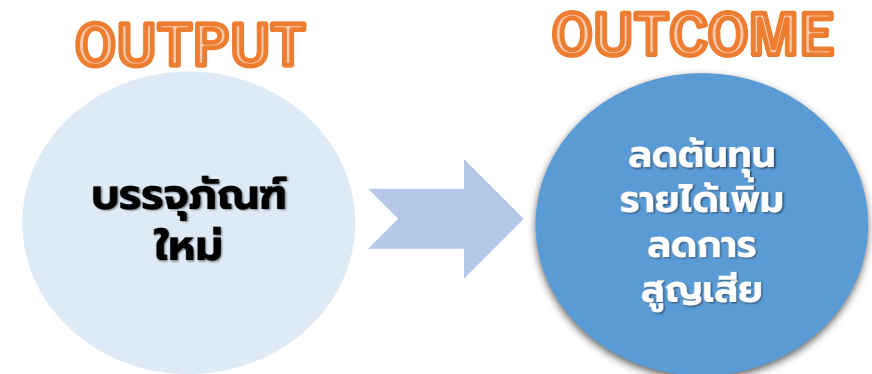
การสนับสนุนของ สป.อว.

- ❑ พัฒนาและออกแบบที่เกี่ยวข้องกับประเด็น ด้านเทคโนโลยี **การบรรจุ การขนส่งหรือมาตรฐานบรรจุภัณฑ์/ฉลากตามกฎหมายการลดความเสียหายจากบรรจุภัณฑ์แบบเดิม**
- ❑ บรรจุภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีต้นทุนที่สอดคล้องกับราคาขายของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ
- ❑ **ไม่ให้การสนับสนุน** เครื่องทำบรรจุภัณฑ์ เครื่องบรรจุ เครื่องปิดผนึก
- ❑ สนับสนุนเพียงบรรจุภัณฑ์ต้นแบบเพื่อประกอบการทดสอบตลาดเท่านั้น หากดำเนินการในประเด็นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพียงอย่างเดียว สนับสนุนได้ไม่เกิน 100,000 บาท

ผู้ประกอบการ

- ❑ **ให้ข้อมูล** ปัญหาจากบรรจุภัณฑ์เดิม หรือหากไม่มีบรรจุภัณฑ์เดิมให้แจ้งวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรจุภัณฑ์
- ❑ ผลิตภัณฑ์ที่ต้องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน หรือหากยังไม่ได้รับการรับรองให้ดำเนินการในประเด็นการพัฒนาระบบมาตรฐานควบคู่กัน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เพิ่มรายได้และต่อยอดการส่งออกสู่เชิงพาณิชย์
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ OTOP ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมกับการพัฒนารูปแบบกลยุทธ์ด้านการตลาด

3 . ขอบเขตงาน/แนวทางการดำเนินงาน

- พัฒนาและยกระดับกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ในท้องถิ่น/ชุมชน ด้วย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.)
- ยกระดับสินค้า OTOP ด้วย วทน. โดย 3 กลไก (ยกระดับการผลิตสู่มาตรฐาน/ยกระดับการแปรรูปสู่นวัตกรรมผลิตภัณฑ์/เพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้วยอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์
- การขยายผลและการเพิ่มมูลค่าด้านการตลาด ให้กับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย วทน.
- ติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานผลการประเมิน

4. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการฯ

ผลผลิต

เชิงปริมาณ : จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วย วทน. **(250 ผลิตภัณฑ์)**

เชิงปริมาณ : จำนวนสถานประกอบการ/ชุมชน ที่ใช้ผลงานวิจัยและพัฒนา ไปเพิ่มมูลค่า ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ **(180 ราย)**

เชิงคุณภาพ : ร้อยละของผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ดำเนินการบรรลุตามแผนการยกระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม **(ร้อยละ 75)**

ผลลัพธ์

เชิงคุณภาพ : ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (วทน.) **(ร้อยละ 10)**

5. ความสอดคล้องตามยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก

**ยุทธศาสตร์การ
จัดสรรงบประมาณ :**

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

**ประเด็นยุทธศาสตร์ฯ
สป.อว.**

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การส่งเสริมระบบนิเวศวิจัย ยกระดับเศรษฐกิจ สังคมเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ในการพัฒนาประเทศ
เป้าประสงค์ที่ 2 : ชุมชน ผู้ประกอบการ ได้รับการยกระดับผลิตภัณฑ์ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ สังคมและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

**ผลผลิต/
โครงการ**

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน สป.อว.
**(งบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เป้าหมายแผนบูรฯ :
 พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน 250 ผลิตภัณฑ์)**

6. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญห

ปัญหาอุปสรรค

การสร้างควมเข้าใจในบทบาทและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง **สป.อว. เครือข่ายที่ปรึกษา และผู้ประกอบการ** (เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย)

แนวทางแก้ไขปัญห

- จัดทำ**ข้อกำหนดฯ ของโครงการ** เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน
- **จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ** เพื่อนำโครงการและพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมาย
- **จัดประชุมฯ เพื่อชี้แจงและสื่อสาร/แลกเปลี่ยน** การดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วันที่ 28 มีนาคม 2566
วันแถลงนโยบายโครงการสู่ผู้ประกอบการ
สู่แพลตฟอร์มโครงการบริการวิชาการ
พบกับวิทยากรระดับประเทศ
และผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย

ขอเชิญผู้รับผิดชอบตำบลเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการและประกวดแผนธุรกิจ

เรื่อง การต่อยอด U2T สู่โครงการบริการวิชาการแบบมีรายได้

โดยวิทยากร **นายเอกพจน์ นุชิตะเจริญ**
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมธุรกิจเทคโนโลยีและนวัตกรรมของจังหวัดสมุทรสาคร
เพื่อประสานงานกับหน่วยงานราชการ วิทยาลัยและภาคเอกชน (กบว.)
สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ วิทยาลัยอาชีวศึกษา และผู้ประกอบการ (กบว.)

เรื่อง การเขียนแผนธุรกิจอย่างง่าย

โดย **อาจารย์อริยา นิลเวศน์**
อาจารย์พงศกร เวียนสอาด
คณบดีบริหารธุรกิจและคณบดีวิทยาลัยการสัตวแพทยศาสตร์

และพบกับวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ จากโครงการบริการวิชาการในแพลตฟอร์มต่างๆ

OTOP Upgrade	ศูนย์นวัตกรรม	Talent Mobility	โครงการสนับสนุน (STI) (BSC)
--------------	---------------	-----------------	-----------------------------

ร่วมชิงรางวัลการประกวดแผนธุรกิจ Business Model Canvas ผลิตภัณฑ์ U2T
ชิงเงินรางวัลรวมกว่า 10,000 บาท

สมัครด่วน! ผู้ที่สนใจสมัครงานสามารถลงทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2566
จนถึงวันที่ 27 มีนาคม 2566

ลงทะเบียนได้ที่: www.sti.ac.th/otop
หรือติดต่อ: www.sti.ac.th/otop โทร 095-109-096, 096-882-1126

7. การรายงาน-การติดตามความก้าวหน้าโครงการ

- กำหนดให้รายงานผลความก้าวหน้าโครงการฯ จำนวน 2 ครั้ง/ปี และรายงานผลการดำเนินงาน ผ่านระบบ OPMS (<https://opms.mhesi.go.th>) พร้อมทั้งจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ตามหัวข้อที่ สป.อว. กำหนด
- สรุปผลการดำเนินงานฯ ในแต่ละปี เสนอผู้บริหารทราบ พร้อมนำเสนอแนวทางในการพัฒนาโครงการฯ ในปีต่อไป

OTOP Upgrade Project Management System

นายเอกพงศ์ มุสิกเจริญ

เปลี่ยนรหัสผ่าน
 ลงชื่อออก

STI for OTOP
GO UPGRADE
 ศูนย์วิจัยเพื่อโอกาส

หน้าแรก

ใบสมัครผู้ประกอบการ >

โครงการคูปองวิจัย(สป.อว.)

แผนที่ ดาวเทียม

อำเภอเบญจกมล

Google

แผนที่

ข้อมูลใบสมัครรายพื้นที่
 ข้อมูลที่ปรึกษาโครงการ
 ข้อมูลโครงการ
 ข้อมูลผลการดำเนินงาน
 ข้อมูลรายงานฉบับสมบูรณ์

CLINIC TECHNOLOGY

SAJAJANGKALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY TRANTABDI

คลินิกเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

8. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการ

➤ **ผลิตภัณฑ์ OTOP ได้รับการยกระดับด้วย วทน. มีคุณภาพและมาตรฐาน พร้อมส่งต่อให้ผู้บริโภค ทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น**

➤ **การใช้ประโยชน์ขององค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการนำไปแก้ไขปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างตรงเป้าหมาย**

ตัวอย่าง 1. การพัฒนาคุณภาพ**วัตถุดิบต้นน้ำ**

การผลิตเส้นใยจากเศษรังไหมด้วยกระบวนการทางเคมีและการย้อมสีธรรมชาติ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าไหม
บ้านโนนท่อน (ร้อยเอ็ด) งบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ปรึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ความต้องการของผู้ประกอบการ

แนวทางการพัฒนาของที่ปรึกษา

ต้องการลดต้นทุนวัตถุดิบ
โดยการผลิตเส้นใยจากเศษรังไหม

1. ถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตเส้นใยจากเศษรังไหมด้วยกระบวนการย่อยทางเคมี และนำไปทอเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าทอลายขัด
2. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติ จากพืชในท้องถิ่น 5 ชนิด (ฝาง แดง ใบยูคาลิปตัส ใบสบู่แดง ใบกันเกรา ครั่ง ใบเพกา เงาะและมังคุด)
3. ถ่ายทอดเทคนิคการสร้างเจดสีเบื้องต้นโดยการใช้สารช่วยติดสี
4. ถ่ายทอดกระบวนการทดสอบเจดสีเบื้องต้น

โดยมีผลผลิตจากโครงการ คือ ผู้ประกอบการสามารถผลิตผ้าทอลายขัดย้อมสีธรรมชาติ จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งขอมাত্রฐาน มพช.18/2557

ตัวอย่าง 2. การพัฒนาคุณภาพกระบวนการผลิต

การพัฒนาและออกแบบกระบวนการผลิตซอสแบ่ง ชัยสุรินทร์เกษตรแปรรูปไทย (สุโขทัย)
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ปรึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ความต้องการของผู้ประกอบการ

แนวทางการพัฒนาของที่ปรึกษา

สูตรซอสแบ่งเย็นตาโฟที่ผลิตอยู่
มีเนื้อสัมผัสข้นหนืดไม่เหมือนซอสแบ่ง
ที่มีจำหน่ายทั่วไป
อาจเนื่องมาจากสูตรการผลิตยังไม่เหมาะสม

- : ปรับปรุงสูตรซอสแบ่งของผู้ประกอบการ
- วิเคราะห์กระบวนการผลิตเดิม วิเคราะห์ Pain point และแนวทางแก้ไขปัญหา
- ถ่ายทอดเทคนิคการเลือกใช้ชนิดและปริมาณสารให้ความคงตัวที่เหมาะสมเพื่อให้ซอสแบ่งมีความคงตัวเป็นเนื้อเดียวกันไม่แยกชั้น
- ควบคุมคุณภาพในระหว่างการผลิต ได้แก่ การควบคุมอุณหภูมิและเวลาในขั้นตอนการกวน
- ปรับสูตรการผลิตซอสแบ่งให้มีการใช้วัตถุดิบอาหารไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
- ทำการตรวจวิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ซอสแบ่งที่พัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
- ทำการทดสอบการยอมรับของผู้บริโภคต่อสูตรของผลิตภัณฑ์ซอสแบ่งที่ได้รับการพัฒนา

ตัวอย่าง 3. การพัฒนาและออกแบบเครื่องจักร

การพัฒนาเครื่องหยอดขนมฝังบisqueและการออกแบบบรรจุภัณฑ์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองตุมพัฒนา (สุโขทัย)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ปรึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ความต้องการของผู้ประกอบการ

แนวทางการพัฒนาของที่ปรึกษา

ต้องการที่มนักวิจัย/ที่ปรึกษา
ช่วยออกแบบการทำเครื่องหยอดขนมฝังบisque
(เนื่องจากปัจจุบันไม่มีเครื่องไหนที่เหมาะสม
เนื่องจากแป้งขนมฝังบisqueต่างจากขนมชนิดอื่น
และไม่มีผู้ผลิตเครื่องจำหน่าย
อีกทั้งกระบวนการผลิตจะใช้แรงงานคน
เสียเวลามาก ไม่เพียงพอต่อความต้องการใน
การผลิต

- : พัฒนาเครื่องหยอดขนมฝังบisque ที่มีความจำเพาะกับการผลิตของผู้ประกอบการ
- วิเคราะห์กระบวนการผลิตเดิม วิเคราะห์ Pain point และแนวทางแก้ไขปัญห
กระบวนการผลิตเดิมของกลุ่มใช้แรงงานคนเด็ดวางเรียงบนถาดที่ละเม็ดเล็กๆ
(ทำให้เสียเวลาในการหยอด)
(ผู้ประกอบการต้องการขนาดความกว้างของเม็ดขนมฝังบisque ประมาณ 15 มิลลิเมตร)
 - หลักการทำงานของเครื่อง นำส่วนผสมที่ตีผสมแล้วเทลงแม่พิมพ์อะคริลิคขนาด
2 เซนติเมตร ปาดให้เรียบนำไปเข้าเครื่องกดพิมพ์ 2 จังหวะ คือ กดอัดให้เนื้อแป้ง
แน่นเกาะติดกันและการกดอัดลงถาด ซึ่งตัวกดทำจากวัสดุพลาสติกทนเสขนาดเส้น
ผ่านศูนย์กลาง 15 มิลลิเมตร
 - เครื่องหยอดขนมฝังบisque สามารถกดได้ 336 เม็ดต่อครั้งต่อถาด ภายในเวลา 6 นาที
(จากเดิมใช้เวลา 10 นาที) ลดระยะเวลาการผลิต(ขั้นตอนการหยอดขนมฝังบisque) ถึง 40%

ตัวอย่าง 4. การพัฒนาคุณภาพระบบมาตรฐาน

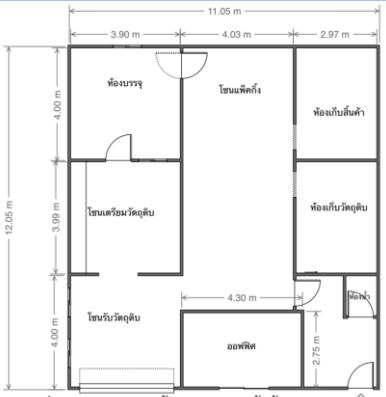
การพัฒนากระบวนการผลิตและมาตรฐานผลิตภัณฑ์น้ำมะนาวผสมน้ำผึ้งบรรจุขวดให้กับ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมะนาวสร้างตนเอง (ปัตตานี) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ปรึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ความต้องการของผู้ประกอบการ

แนวทางการพัฒนาของที่ปรึกษา

สถานที่ผลิตและผลิตภัณฑ์
น้ำมะนาวผสมน้ำผึ้งบรรจุขวด
ยังไม่มีมาตรฐาน อยากพัฒนาเพื่อขอรับรอง
มาตรฐาน จะได้ส่งขายได้ไกลๆ

- : พัฒนาคุณภาพสถานที่ผลิตเพื่อยื่นขอมาตรฐาน GMP อย.
- วิเคราะห์กระบวนการผลิตเดิม วิเคราะห์ Pain point และแนวทางแก้ไขปัญหา
- จัดทำแบบร่างแผนผังในการปรับปรุงสถานที่ผลิต โดยประสาน สสว. ประจำจังหวัดเข้าให้คำปรึกษาด้านการปรับปรุงสถานที่ควบคู่กันไป โดยผู้ประกอบการต้องสมทบค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างตามเงื่อนไขที่ระบุใน TOR
- จัดวางผังกระบวนการผลิตใหม่ที่สอดคล้องกับสถานที่ผลิตที่ปรับปรุงใหม่
- วิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในสถานที่ผลิตใหม่ ข้อมูลหลากหลายโภชนาการและการวิเคราะห์อื่นๆ ตามรายการที่จำเป็นให้ครบถ้วนเพื่อยื่นขอมาตรฐาน
- ผู้ประกอบการจัดเตรียมเอกสารเพื่อยื่นขอมาตรฐานสถานที่ผลิตและผลิตภัณฑ์ โดยที่ปรึกษาให้คำแนะนำในแต่ละขั้นตอน

ภาพที่ 3.9 ผังการผลิตน้ำมะนาวผสมน้ำผึ้งบรรจุขวด

ภาพที่ 3.6 อาคารผลิตก่อนปรับปรุง

ภาพที่ 3.7 อาคารผลิตหลังปรับปรุง

ตัวอย่าง 5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรม

การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ผงโปรตีนจิ้งหรีดและมาตรฐานการผลิตอาหาร วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรไทย (นครพนม) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ปรึกษา : มหาวิทยาลัยนครพนม

ความต้องการของผู้ประกอบการ

อยากทำผลิตภัณฑ์จิ้งหรีดแปรรูปแบบผง
เพื่อเพิ่มมูลค่าของจิ้งหรีดในชุมชน
เพราะประสบปัญหาด้านราคาจิ้งหรีดตกต่ำ
เนื่องจากตลาดรับซื้อจิ้งหรีดสด
/จิ้งหรีดแช่แข็ง
มีจำกัดจากสถานการณ์การระบาด
ของโรคโควิด-19

แนวทางการพัฒนาของที่ปรึกษา

- : พัฒนาการผลิตผงโปรตีนจิ้งหรีดด้วยกรดอินทรีย์ร่วมกับแบบโฟม-แมท (เทคโนโลยีพร้อมใช้จากห้องปฏิบัติการ)
- วิเคราะห์ความพร้อมด้านการตลาด ความพร้อมด้านสถานที่ผลิต จำนวน ต้นทุน
- พัฒนาสูตรนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ผงโปรตีนจิ้งหรีด
- ทดสอบตลาดและผู้บริโภคการประเมินการยอมรับของผู้บริโภคทาง ประชาสัมพันธ์
- ถ่ายทอดกรรมวิธีผลิตให้กับผู้ประกอบการ
- วิเคราะห์คุณสมบัติผลิตภัณฑ์ คุณค่าทางโภชนาการ การทดสอบทางเคมี และกายภาพ ทดสอบอายุการเก็บรักษา พัฒนารรรจุภัณฑ์และฉลากตาม กฎหมาย เพื่อเตรียมข้อมูลเข้าสู่การยื่นขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์

ตัวอย่าง 6. การพัฒนาและออกแบบ**บรรจุภัณฑ์**

การยกระดับผลิตภัณฑ์น้ำพริกหนุ่มแคบหมูและแฮมแมลัด (ลำพูน) ด้วยการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ใหม่
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ที่ปรึกษา : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ความต้องการของผู้ประกอบการ

แนวทางการพัฒนาของที่ปรึกษา

อยากให้ช่วยเรื่องบรรจุภัณฑ์ที่ทนทานสำหรับแช่แข็ง
ไม่กรอบและแตกระหว่างขนส่ง
ของผลิตภัณฑ์ น้ำพริกหนุ่ม
(ได้รับการรับรอง อย. เรียบร้อยแล้ว)

เดิมบรรจุด้วยถุงร้อน PP สำหรับใส่แกงแช่แข็ง
มีปัญหาเมื่อแช่แข็งแล้ว ถุงบรรจุกรอบและแตกง่าย

: พัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์น้ำพริกหนุ่ม

- **วิเคราะห์สภาพปัญหา** และหาวิธีแนวทางการแก้ไข และต้นทุนที่ยอมรับได้พร้อมกับผู้ประกอบการ
- **คัดเลือกวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม** ลามิเนต Polyamide (Nylon)+ Linear Low Density Polyethylene (Nylon/LL) ซึ่งเป็นถุงที่มีความเหนียวและทนต่อการแช่แข็งได้ดี และทำการปรับปรุงการบรรจุเพื่อให้ง่ายต่อการละลายผลิตภัณฑ์
- **ตรวจวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพ เคมี อายุการเก็บรักษาและคุณค่าทางโภชนาการ** ของผลิตภัณฑ์ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
- **ออกแบบฉลากใหม่** ที่ถูกต้องตามกฎหมาย และดึงเอกลักษณ์และคุณค่าของผู้ประกอบการที่ต้องการสื่อลงในฉลาก จำนวน 3 แบบ ให้ผู้ประกอบการคัดเลือก
- **ส่งมอบต้นแบบบรรจุภัณฑ์** จำนวน 100 ชิ้น พร้อมไฟล์ต้นแบบให้แก่ผู้ประกอบการ

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพที่ 14 ฉลากบรรจุภัณฑ์น้ำพริกหนุ่ม
แมลัดที่ผู้ประกอบการเลือก

9. การประเมินความเสี่ยง (Risk Management)

การประเมินความเสี่ยง	ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะการแก้ไข/ลดความเสี่ยง
1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	การรับรู้และความเข้าใจ ในการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และแนวทางของโครงการ	- จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน และรับฟังปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินงาน พร้อมแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน - จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจฯ ในพื้นที่เป้าหมายของโครงการ
2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน/ปฏิบัติการ (Operational Risk)	การดำเนินโครงการให้เป็นไปตามแผนการดำเนินโครงการ และบรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	การติดตามผลการดำเนินงานระหว่างการดำเนินโครงการฯ ผ่านระบบบริหารโครงการ (ตรวจสอบข้อมูล แจ้งข้อค้นพบให้นำไปปรับแก้ไข/เพิ่มเติม ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ และรายงานต่อคณะทำงานฯ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะนำไปปรับปรุงการดำเนินงานฯ และลงพื้นที่แก้ไขปัญหาแบบเร่งด่วน
3. ความเสี่ยงด้านการบริหาร จัดการงบประมาณ (Financial Risk)	งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ไม่สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน / เป้าหมายที่กำหนดไว้	ปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ โดยไม่กระทบตัวชี้วัดและเป้าหมายของโครงการ

10. การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลัก Good Governance

10.1 ประสิทธิภาพ

เป้าหมายตัวชี้วัด	ผลผลิตที่เกิดขึ้น 2565	ผลผลิตที่เกิดขึ้น 2566
1. จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไม่น้อยกว่า 250 ผลิตภัณฑ์	298 ผลิตภัณฑ์	109 ผลิตภัณฑ์ (ข้อมูล ณ 28 กุมภาพันธ์ 2566)
2. จำนวนผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการพัฒนาขีด ความสามารถด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไม่น้อยกว่า 180 ราย	206 ราย	68 ราย (ข้อมูล ณ 28 กุมภาพันธ์ 2566)
งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	46,000,000 บาท	45,500,000 บาท
ระยะเวลาดำเนินงาน	ดำเนินการเป็นไปตามแผนฯ (1 ตุลาคม 64 - 30 กันยายน 65)	1 ตุลาคม 65 - 30 กันยายน 66

10.2 ประสิทธิภาพ

เป้าหมายตัวชี้วัด	ผลผลิตที่เกิดขึ้น 2565
1. ร้อยละของผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ดำเนินการบรรลุตามแผนการ ยกระดับด้วย วทน. (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75)	อยู่ระหว่างดำเนินการ
2. ผู้ประกอบการที่ได้รับการยกระดับด้วย วทน. (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) มีรายได้เพิ่มขึ้น (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10)	อยู่ระหว่างดำเนินการ

10. การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลัก Good Governance(ต่อ)

10.2 ประสิทธิภาพ

ผลกระทบจากการปฏิบัติภารกิจที่มีต่อเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

- การนำองค์ความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับไปต่อยอดในการพัฒนารุรกิจในรูปแบบต่างๆ ได้หรือเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ และยัง
สามารถแสดงแนวคิดที่เกิดจากการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและยกระดับฯ ได้
- การให้ความสำคัญของการผลิตผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพ มีมาตรฐาน เพื่อประโยชน์ในการขยายช่องทางการตลาดและ
กลุ่มลูกค้าที่หลากหลายมากขึ้น
- เกิดความเข้าใจเรื่องการคิดต้นทุน กำลังการผลิต การวิเคราะห์ตลาด ซึ่งที่ผ่านมาจะไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ทำให้
การประกอบกิจการ ไม่มีกำไรและไม่มีแรงกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา

การบริหารจัดการภายหลังจากโครงการสิ้นสุด (ความยั่งยืนของโครงการ)

- การให้คำปรึกษาผู้ประกอบการ OTOP เป็นระยะ ภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ ของเครือข่ายที่ปรึกษาจาก
สถาบันการศึกษาและหน่วยงานเครือข่าย อว. ระดับพื้นที่ทั่วประเทศ

10.3 ความโปร่งใส

การกำหนดกระบวนการทำงานที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

- กำหนดช่องทางในการสื่อสารให้มีความหลากหลาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอบถามข้อมูลและรับข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง
- กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เสนอผู้บริหารให้ความเห็นชอบ และประกาศให้รับทราบโดยทั่วกัน ผ่านหน่วยงานของ อว. ในพื้นที่ และผ่านช่องทางออนไลน์ของหน่วยงาน
- กำหนดให้มีคณะทำงานฯ ทั้งที่เป็นบุคลากรของ สป.อว. และบุคคลภายนอก ร่วมพิจารณาแนวทางการดำเนินงานฯ (ก่อนนำเสนอผู้บริหารให้ความเห็นชอบและสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบและถือปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน) และพิจารณาข้อเสนอโครงการฯ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- กำหนดให้หน่วยงานภาคีที่ 3 (ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย) เป็นหน่วยประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ

10. การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลัก Good Governance(ต่อ)

10.4 การมีส่วนร่วม และ 10.5 ความคุ้มค่า

การมีส่วนร่วม

- จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาและยกระดับ OTOP ด้วย วทน. เพื่อชี้แจงโครงการและสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน /โอท็อป ให้กับสถาบันการศึกษาที่เป็นเครือข่ายและผู้ประกอบการ
- จัดกิจกรรมนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (Pitching) เพื่อรับประเด็นปัญหา/ความต้องการ พร้อมให้คำปรึกษา / ข้อเสนอแนะ สำหรับเป็นแนวทางให้กับสถาบันการศึกษาที่เป็นเครือข่ายและผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ
- จัดประชุมเครือข่ายที่ปรึกษาโครงการฯ ประจำปี เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและเปิดโอกาสให้เครือข่ายร่วมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

ความคุ้มค่า

- ทบทวนและปรับปรุงข้อกำหนดฯ ของโครงการฯ เป็นประจำทุกปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน
- ติดตามความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานฯ ทั้งระหว่างและหลังการดำเนินโครงการฯ ผ่านระบบบริหารโครงการออนไลน์ (OPMS)
- ประเมินผลโครงการฯ (ในปีที่ผ่านมา) ทั้งในมิติประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพการให้บริการ โดยหน่วยงานภาคีที่ 3 (ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานฯ ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการที่รับบริการ ที่ปรึกษาโครงการ และภาพรวมของหน่วยงาน

ภาพกิจกรรมโครงการไทรมาส 1-2

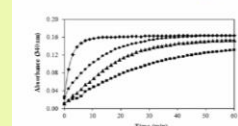
กิจกรรมโอทอปสัญจร

กิจกรรมนำเสนอแนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Pitching)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Suwapat et. al (2017) รายงานว่า ปริมาณสาร GABA ในข้าวกล้อง ได้แก่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105, ข้าวหอมมะลิแดง และ ข้าวไรซ์เบอรี่ มีปริมาณเท่ากับ 17.48, 19.19 และ 8.59 mg/100 g dry weight ตามลำดับ

โชติกานต์ และคณะ (2565) ได้ศึกษาการผลิตขนมบราวนี่ปราศจากกลูเตนจากแป้งข้าวสาลีสกัดผงว่า แป้งข้าวสาลีสกัดผง 80 mesh มีปริมาณ GABA ในผลิตภัณฑ์สุดท้าย 2.0 mg/100 g dry weight

กิจกรรมขยายผลทางการตลาด

ขอขอบพระคุณ

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

: ตามแนวทางคู่มือวิจัยเพื่อโอท็อป :

**โดย กองส่งเสริมและประสานเพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**